

40 godina migracije rada

Ko je mlad, zdrav, snažan i kvalificiran može da ide na zapad!!!

1. Povijest

Povijest migracije rada otpočela je 1961 godine sa potpisom tzv. „Raab Olah - ugovora“. Ovaj ugovor bio je potpisan između Austrijske savezne gospodarske komore i Austrijskog udruženja sindikata. Na taj

glasio je: „Ko je mlad, zdrav, snažan i kvalificiran može, poslije jednoga od strane austrijskih liječnika sprovedenoga liječničkog pregleda i poslije sprovedene provjere njegove kvalifikacije, da ide na zapad!!! Svi oni koji su ispunili postavljene uvjete i koji su nakon toga potpisali

osvojenih područja. Broj takve radne snage iznosio je u januaru 1945. godine (po savezničkim procjenama) oko 1,4 miliona. U poslijeratnim godinama dolazi do novoga doseljavanja (oko 300.000 ratnih prognanika i oko 650.000 „displaced persons“, od kojih je između 365.000 i 530.000 definitivno ostalo u Austriji). Shodno kasnijem popisu stanovnika, živjela su 1951. godine u Austriji točno 323.000 strana državljanina, od kojih su, na osnovu podataka Ministarstva za unutarnje poslove, više od 313.000 osoba bile ratne izbjeglice.



Foto: Polak

Sa željezničkog kolodvoora u Linzu idu svakoga četvrtka tzv. „Gastarbajterski autobusi“ koji omogućuju migrantima posjetu njihovim obiteljima

način stvorena je na institucionalnoj razini mogućnost importa inozemne radne snage u Austriju, a ujedno postignuti su i konkretni dogovori o fiksnim godišnjim kontingentima strane radne snage za pojedine gospodarske grane. Na osnovu ovih dogovora sklopila je Austrija i međudržavne ugovore sa Španijom (1962), Turskom (1964) i bivšom Jugoslavijom (1965). U Turskoj i bivšoj Jugoslaviji otvoreni su u svrhu regrutiranja nove radne snage (tzv. „Gastarbajtera“) i specijalni uredi. Glavni moto rada ovih ureda

ugovor sa nekim austrijskim poduzećem dobili su putničke karte za tzv. „Gastarbajterski vlak“.

Na taj način nastaje jedan potpuno novi, i od početka 1. Svjetskog rata potpuno nepoznati, fenomen u razvoju radne migracije, naime radna migracija sa dobrovoljnim karakterom. Jer do tada, a pogotovo za vrijeme trajanja 2. Svjetskog rata, jedini poznati oblik radne migracije bila je radna migracija na prisilnoj osnovi. Pri tome je se radilo uvijek o prisilnom doseljavanju radnika iz

2. I sama Austrija je jedna iseljenička zemlja

Nakon ovoga perioda može se cjelokupni fenomen migracije podijeliti na tri lako prepoznatljive faze. Prva faza trajala je do 1973. godine. I u prvih 13 godina migracije u ovoj fazi dostigao je broj Austrijanaca u inozemstvu brojku od 90.000, a broj stranaca u Austriji 260.000. Poslije toga, u narednih 10 godina, u periodu od 1974 do 1984, situacija je malo promijenila. Naime u ovome vremenskome razdoblju došlo je sveukupno 5.500 osoba u Austriju, a napustilo je 28.000. Sa 1985 godinom počela je u cijelom svijetu jedna potpuno nova era migracije. U narednih 14 godina, od 1985 do 1999, napustilo je 61.000 Austrijanaca Austriju, a u zemlju došla su 469.000 strana državljanina. Obim i vrsta migracije ovisi o visini i vrsti gospodarskog razvoja. Usljed toga

40 godina migracije rada

Od 1993 teško je, teže nego ikada ranije steći radno i boravišno pravo u Austriji



Foto: Polak

„Radim od 1991 u Linzu i idem svakih 14 dana u posjetu supruzi i djeci u Bosnu!“

dolazi u vremenima sa dobrom gospodarskom situacijom do iseljavanja Austrijanaca, prije svega u Njemačku, i do useljavanja stranaca u Austriju. Stoga se može reći, da je i sama Austrija u određenom smislu jedna iseljenička zemlja.

Sa početkom kriznog perioda, u proljeće 1974. godine, moraju svi dotadašnji „Gastarbajteri“, koji su se samo privremeno namjeravali zadržavati u Austriji, da preuzmu status stalno naseljenih doseljenika. Naime sve do ovoga perioda mogli su ti isti da za vrijeme radne sezone ulaze nesmetano u Austriju i nesmetano napuštaju tu istu.

Shodno tome, sve dok su imali posla i osiguranje neko radno mjesto, zadržavali su se u Austriji. Odmah kada bi ostali bez posla, vraćali su se natrag u svoju zemlju. Ali, kao što je već gore spomenuto, dolazi u aprilu 1974. do znatne promjene situacije i znatnog ograničenja do tada manje ili više slobodnoga prelaska granice i slobodnoga doseljavanja. Stoga, svi oni koji su htjeli da i dalje rade u Austriji, morali su se i potpuno doseliti, jer jedno ponovno napuštanje austrijskog državnoga teritorija moglo je na osnovu promjenjene situacije da ima za posljedicu, nemogućnost ponovnog

ulaska. Usljed toga, i kao što se to može vidjeti i u podacima Austrijskog centralnog zavoda za statistiku (ÖSTAT), dolazi početkom osamdesetih godina do znatnog smanjenja broja stranih državljana u Austriji. Tadašnji socijalni partneri u Austriji i tadašnja austrijska, socijalno-demokratska vlada, reagiraju na gospodarsku recesiju sa još rigoroznijim ograničenjima na području zapošljavanja stranaca.

3. Sadašnja situacija

Takav oblik rigorozne politike prema strancima nastavlja se i u devedesetim godinama. Tako da je Austrijski parlament još u toku 1992. godine donio novi zakon za strance, kojime se na potpuno novi način regulira ulazak u Austriju, boravak u Austriji i naseljavanje u Austriji, a isto tako i način napuštanja te iste. Stoga je, od jula 1993. godine, veoma teško, teže nego ikada prije do sada, dobiti radnu i boravišnu dozvolu u Austriji. Takvom jednom politikom reguliran je od aprila 1992. godine i dolazak ratnih izbjeglica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Na osnovu podataka Austrijskog ministarstva za unutrašnje poslove došlo je preko 90.000 ratnih izbjeglica u Austriju iz ovih predjela. Ali samo jedan mali broj od tih istih, dobio je priliku da postavi zahtjev na dodjelu političkog azila. Veći dio njih dobio je naime samo dozvolu za privremeni boravak, a svi oni, koji nisu dalje otišli, ili se nisu natrag vratili, sukcesivno su dobijali pravni status jednog običnoga stranog radnika. Na isti način spriječeno je i doseljavanje albanskih izbjeglica, koje su mogle 1998 da dođu usljed krize na Kosovu.

Njihov dolazak bio je moguć samo uz pomoć postavljana zahtjeva na dodjelu političkog azila. No međutim, kako to u praksi konkretno izgleda, može se lako zaključiti na osnovu slijedećih statističkih podataka.

Od 1981 do 1999. godine postavljena su sveukupno 248.000 zahtjeva na dodjelu političkog azila. Sa 1. julom 1992. godine stupio je restriktivniji zakon o političkom azilu, i kao posljedica toga, dolazi do drastičnog smanjenja prihvaćenih zahtjeva za politički azil od strane austrijskih vlasti.

Tako da je 1993. godine postavljena samo jedna petina takvih zahtjeva od sveukupnoga broja zahtjeva na priznavanje političkog azila, koji su postavljeni još daleke 1991 godine. Dugogodišnji prosjek pokazuje, da su samo 24,6 % obrađenih zahtjeva na priznavanje i dodjelu političkog azila u Austriji, završena pozitivno, tj. sa priznavanjem političkog azila po Ženevskoj konvenciji.

U vremenskom razdoblju od 1981 do 1998. godine napustilo je Austriju 80.000 podnosioca zahtjeva na priznanje političkog azila uz pomoć Internacionalne organizacije za migraciju (International Organization for Migration - IOM). 1999 godine otišla su daljnja 5.003 podnosioca



Foto: Polak

Ova vožnja autobusom traje preko 10 sati

zahtjeva na priznanje političkog azila iz Austrije uz pomoć iste organizacije. Od ostalih 145.000 osoba koje su osamdesetih i devedesetih godina postavile isti zahtjev u Austriji vratilo je se nekoliko tisuća, manje ili više dobrovoljno, ponovo u svoju zemlju. Veći dio onih, koji su ostali tu, pripada sada stranom stanovništvu u Austriji, i ima isti pravni status kao i svi ostali, obični „Gastarbajteri“.

Kratko i jasno

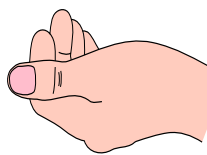
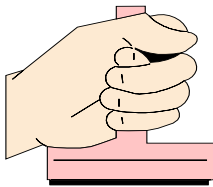
Viza za prolaz kroz Sloveniju

Od 1.1.2001 moraju da imaju bosanski, makedonski, turski i ruski državljani za prolaz ili proputovanje kroz Sloveniju vizu. To vrijedi isto i za one državljane ovih navedenih zemalja, koji već imaju austrijsku boravišnu dozvolu, a čiji je rok važenja kraći od tri mjeseca. Isto tako pri povratku kroz Sloveniju moraju njihove boravišne dozvole, koje su dobili za boravak u Austriji, da imaju rok važenja za najmanje tri mjeseca. Pored toga potrebno je još da imaju sa sobom dokaz o osiguranju u Austriji i jednu fotografiju. Potrebna viza za prolaz ili proputovanje kroz Sloveniju može da se dobije u slovenskom konzulatu u Beču ili Klagenfurtu. Njeno izdavanje košta 100,- ATS. Ovaj novi zakon važi i za sezonsku radnu snagu, a ne važi za državljane Europske zajednice. Državljanima Republike Jugoslavije trebaju kao i dosada normalnu vizu.

Izvor: Slo-Konzulat Klagenfurt. ♦

Osiguranje članova obitelji

Novim zakonom o osiguranju, koji je sa 1.1.2001. stupio na snagu, predviđeno je da se za nezaposlenoga bračnog druga, koji je dosada



bio besplatno osiguran preko svoga partnera, plaća određeni iznos za njegovo suosiguranje. Ovaj zakon odnosi se konkretno na: nezaposlene bračne partnere, životne partnere, na roditelje, pripadnike užeg kruga obitelji (braću, sestre), koji nositelju osiguranja besplatno vode domaćinstvo.

Ovaj dodatni prilog za osiguranja ne mora da se plati ukoliko:

- osigurani član obitelji živi u istom domaćinstvu i bavi se odgojem zajedničke djece
- ukoliko je se prije bavio u trajanju od najmanje 4 godine odgojem zajedničke djece (i u slučaju da je sam bio zaposlen!)
- ukoliko je suosiguranom članu obitelji potrebna bolesnička njega, i ukoliko taj isti dobija novac za bolesničku njegu četvrtog stupnja (Pflegegeld der Stufe 4)

Visina priloga za suosiguranje

Novčani prilog za suosiguranje iznosi 3,4% osnovnog priloga za osiguranje, koji plaća u normalnom slučaju svaki nosilac osiguranja.

Dodatni prilog za suosiguranje nije zakonski obavezan

- ukoliko neto-mjesečni prihod bračnog para ne prelazi granicu od 12.037,- ATS.
- ukoliko nosilac osiguranja dobija novac za bolesne (Krankengeld), tjedni/sedmični novac (Wochengeld), novac za trudničko bolovanje (Karenzengeld), novac za nezaposlene (Arbeitslosengeld) ili socijalnu pomoć (Notstandshilfe).

Izvor: AK OÖ. ♦

Interkulturalna proslava u Lincu (Auwiesen)

Pod naslovom "FIT- together" organiziraju Savjet za integraciju stranaca iz Linza (Ausländer-Integrationsbeirat) i gornjoaustrijska organizacija "Land der Menschen-Aufeinanderzugehen" 20.05.2001 jednu sportsku, interkulturalnu proslavu.

Organizatorima bi bilo veoma drago da na ovoj proslavi učestvuje što veći broj učesnika stranog porijekla. Program ove proslave bit će veoma raznovrstan i sadrži između ostalog: nogomet, beach-odbojku, košarku, dječije igre (kao npr. autobus za igru, dvorac za skakanje, igra po stanicama itd.) i kulinarske specijalitete. Da bi se olakšalo ostvarivanje kontakata i spriječile ev.



rivalnosti između pojedinih nacija, sastavit će se mješovite ekipe prije samoga početka sportskih aktivnosti. Učestvovanje je besplatno. Proslava počinje u 10 sati i završit će se otprilike oko 18 sati.

Prijave do 16.5. kod:

Ausländer-Integrationsbeirat Linz, Hauptplatz 1, Tel.: (0732) 7070 1151, Fax: 7070 54-1151 ili

„Land der Menschen-Aufeinander Zuehen OÖ“ Tel.: (0732) 678 883 ♦

markica
ATS 7,-

„direkt“
Verein zur Betreuung der
AusländerInnen in OÖ
Humboldtstraße 49/1
4020 Linz

Ukoliko želite besplatno informativni list „direkt“ ispunite ovaj odrezak, frankirajte i nama pošaljite

- Da, želim Informativni list „direkt“ dobivati besplatno „direkt“ želim na sljedećem jeziku (odgovarajuće prekržite)
- njemački turski
- bosanski - hrvatski - srpski

Ime.....

Adresa.....

.....

Više slobodnog vremena za starije radnike

Nova pravila za ograničeno radno vrijeme starijih radnika prije penzije

Dali ste već nekada razmišljali o tome da uživate u posljednjim godinama rada pred penziju, da imate više vremena za svoju obitelj, ili da učinite nešto za poboljšanje svoga zdravstvenoga stanja? Ništa strašno iako niste, jer na osnovu novih pravila, koja su stupila na snagu sa 1. oktobra 2000. godine i koja se odnose na rad sa ograničenim radnim vremenom u starijim godinama radnog vijeka (ALTERSTEILZEIT), možete tako i tako, bez nekog dodatnog rada i bez nekoga znatnijega financijskog gubitka da uživate u svojim posljednjim radnim godinama, naime u godinama neposredno pred odlazak u penziju.

Upola manje raditi, a ipak dobiti tri trećine dosadašnjeg prihoda

Ukoliko ste osoba ženskog spola, možete već sa pedesetom godinom svoga života da smanjite svoje radno vrijeme od 40 do 60 % svoga dosadašnjeg radnog vremena, a da pri tome zaradite između 70 i 80% svoga dosadašnjeg bruto-prihoda.

Za muškarce je to isto moguće sa napunjenom 55. godinom njihovog životnog vijeka. Servis za radno tržište (AMS) nadoknađuje Vašemu poslodavcu polovicu vrijednosti Vašega dosadašnjeg, a sada ovim novim načinom preraspodjele rada, reduciranoga radnog vremena.

Ovaj način rada na ograničeno radno vrijeme može da se koristi maksimalno 6,5 godina. Jedan kasniji povratak na staro, normalno radno vrijeme je u svako doba moguć.

Potrebni uvjeti za ovaj način rada su

- neprekidni radni odnos u iznosu od 780 tjedana (punih 15 godina) u posljednjih 25 godina Vašeg radnog vijeka,
- da se obim Vašega radnog vremena kreće ispod 20 % od zakonski dozvoljenog i kolektivnim ugovorom predviđenog obima radnog vremena (pri radnom vremenu od 40 sati tjedno, radi se o maksimalno 32 sata aktivnog rada),
- ukoliko nemate nikakva penzijska primanja,
- i ukoliko je Vaš poslodavac suglasan sa Vašim novim načinom rada



Dogovor sa poslodavcem

Pošto na ovaj način reguliranja radnog vremena, nemate nikakvoga zakonskoga prava, morate taj isti da dogovorite sa svojim poslodavcem. Tek pošto je on za to dao svoju suglasnost, možete da dobijete subvenciju od Servisa za radno tržište (AMS-a). Na taj način oslobođen je Vaš poslodavac svih dodatnih troškova, koji bi mogli biti prouzrokovani Vašim novim obimom rada. Pored toga, on nije prisiljen da zaposli neku novu, dodatnu radnu snagu.

Možete da neki puta više i neki puta manje radite

To je moguće iz toga razloga jer možete da radite sasvim fleksibilno, naime po konkretnoj potrebi. Primjer:

Gospođa K. je dogovorila sa svojim poslodavcem jedno ograničeno radno vrijeme u iznosu od 20 sati tjedno. Na osnovu taga ona može da radi naizmjenično: jednom 30 sati u 4 tjedna i jednom 10 sati po tjednu. No međutim prosječno radno vrijeme po tjednu u cjelokupnih 6 godina, (za kojih se maksimalno može dogovoriti ovaj način ograničenog radnog vremena) ne smije da iznosi više od 20 sati.

Daljnje važne informacije

- pri tome ne gubite pravo na isplatu (Abfertigung),
- pri tome imate puno zdravstveno, socijalno, penzijsko i osiguranje protiv nezgoda na radu,
- ukoliko dogovarate ovaj način rada sa svojim poslodavcem, to mora da se uradi pismenim putem (kako se to konkretno radi možete da vidite na sljedećoj adresi u internetu: www.arbeiterkammer.com, da se raspitate pri Servisu za radno tržište (AMS-u) ili kod Radničke komore (AK) na tel. br. 050/69 06-24 13.
- dobijanje otkaza je moguće, ali se može protivu njega djelovati pravnim putem.

Ukoliko imate još nekih dodatnih pitanja možete se obratiti stručnjacima za radno pravo u Radničkoj komori i savjetnicima u Savjetovalištu za strance u Linzu.

Izvor: AK OÖ. ♦

ÖGB-Info Nr. 7/2001 ZINr: 01Z0207371
P. b. b. Verlagspostamt 4020
Medieninhaber und Herausgeber:
ÖGB Landesexekutive OÖ,
Redaktion, Layout und für den Inhalt
verantwortlich: Verein zur Betreuung der
AusländerInnen in OÖ,
4020 Linz, Humboldtstraße 49/1
bosnisch-kroatisch-serbisch